

AINO
UNDLA
PÖLDMÄE

Kadrinast pärit kirjandusteadlane

Väljapaistev kirjandusteadlane Aino Undla-Põldmäe kuulub Mart Lepiku ja Vaike Kaburi kõrval nende vanalt Virumaalt põlvnenud teadlaste hulka, kes on viimaste aastakümnete jooksul andnud tõhusa panuse eesti kirjandusteaduse ja rahvusbibliograafia arenmiskäigus. Sündinud 9. mail 1910 Undla vallas vallakirjutaja Aleksander Krimmi tütre, omandas Aino Krimm alghariduse Kadrina algkoolis, keskhariduse Rakvere Ühisgümnaasiumis. Toonud huvi kirjanduse ja muusika vastu kaasa juba isakodust, õppis ta aastail 1929—1936 Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas, selle kõrval ka Tartu Kõrgemas Muusikakoolis. Aastail 1939—1940 täiendas ta end Budapesti Ülikoolis ja ühtlasi F. Liszti nim. Muu-

sikaakadeemias laulu alal. Nime eestistamise korras valis ta endale uueks perekonnanimeks kodukoha järgi Undla. Peagi järgnes sellele abiellumine kirjandusteadlase Rudolf Põldmäega.

Kirjandusloolist uurimistööd alustas Aino Undla juba üliõpilasena, kusjuures ta peamine huvi keskendus meie esimestele naiskirjanikele (L. Koidula, L. Suburg, E. Aun). 1948. aastal ilmus tema toimetamisel L. Koidula «Valik luulet», mis oli varustatud koostaja pikema sissejuhatusega. Kõnealune ulatuslik valimik oli tõhus edusamm Koidula luulepärandi kättesaadavaks tegemisel vastavalt kaasaegse tekstikriitika nõuetele. Akadeemilise «Eesti kirjanduse ajaloo» II köide (1966) sisaldas A. Undla-Põldmäe sulest Koidula kohta monograafilise

peatüki, mis on kirjutatud sügava ainetundmisega. Tema koostatud on ka Koidula valikkogu «Mu isamaa on minu arm» (1978). Teadlase arvukad Koidula elu ja loomingut käsitlevad lühiuurimused ja esseed ilmusid algul «Loomingu» ning «Keele ja Kirjanduse» veergudel, 1981. aastal ka eri raamatusse koostatuna pealkirjaga «Koidulauliku valgel». Enne seda oli 1967. aastal Pärnus avatud L. Koidula nim. Draamateatri uus hoone A. Undla-Põldmäe dramatiseeringuga «Viru laulik ja Koidula», mis hiljem püsis mitmeid aastaid V. Kingissepa nim. Riikliku Akadeemilise Draamateatri repertuaaris. Koidula ülla loojaisiksuse mitmekülgsuseks jäädvustamiseks meie laiemal üldsuse teadvuses on A. Undla igatahes palju korda saanud.

Selle kõrval on tema uuri-
japilk peatunud ka mitmel Koidula kaasaegsel vaimuini-
mesel. Virumaaga seotud kir-
janikest on ta võtnud lähema
vaatuse alla oma lelle, kuna-
gise Väike-Maarja parnassi
liikme Kaarel Krimmi rea-
listliku põhisuunuga loomingu. Oma akadeemilise õppe-
meistri, professor G. Suitsu
100. sünniaastapäeva puhul
avaldas ta ajakirjas «Keel ja
Kirjandus» mälestusi sellest,
kuidas nimekas teadlane 1937.
aasta suvel Kadrinas külas-
tas Fr. R. Kreutzwaldi noor-
põlvega seotud paiku. (Esita-
me täna sellest memuaarilise-
st kirjutisest katkendi sooviga, et A. Undla niisuguseid
kodukoha kultuurilugu val-
gustavaid mälestuskilde edas-
pidigi paberile paneks.)

Üks Tallinna harrastusluuletaja Anne-Malle Hallik kirjutab Aino Undla juubeli puhuks tänava kevadel värsspühenduse, mille algusest loeme:

**«Te kõndinud Koidulauliku
valgel**

**hulk aastaid ju üsnagi tõtakail
jalgel.**

Ent täna me soov on:

las kestab see valgus

**ja loomiserõõm, kui oleks veel
algus...»**

Ühinegem selle sooviga kõigi viru kirjandussõprade nimel!

Oskar KUNINGAS